

Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo

Deres ref:
Vår ref:
Dato: 16.10.2012
Org.nr: 985 399 077

Att. Bente Mangschou

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler



VURDERING OG OPPDATERING AV BERIKINGSMODELLEN

Bakgrunn for saken

I Norge kan man ikke tilsette vitaminer, mineraler eller aminosyrer til næringsmidler med mindre Mattilsynet har gitt særskilt tillatelse. Søknadsplikten er nedfelt i forskrift 26. februar 2010 nr. 247 om tilsetning av vitaminer, mineraler og visse andre stoffer til næringsmidler §§ 4 og 6 (berikingsforskriften) som implementerer berikingsforordningen (Forordning (EF) nr. 1925/2006). Søknadsplikten vil opprettholdes inntil felles maksimumsgrenser for tilsetning av vitaminer og mineraler er fastsatt i EU og evt. implementert i norsk rett. Det er ennå ikke angitt når dette arbeidet vil starte opp igjen i Kommisjonen.

På oppdrag fra Mattilsynet omarbeidet VKM i 2006 en dansk modell for vurdering av berikingsaker (berikingsmodellen-2006) til norske forhold (dok. nr. 05-706 i VKM). Mattilsynet ba da VKM om å vurdere hvorvidt den danske modellen også kan representere en helsemessig trygg vurdering av beriking. Modellen ble tilpasset norske forhold og brukes av Mattilsynet som et hjelpemiddel for å håndtere søknader.

Modellens prinsipper

Modellen tar utgangspunkt i inntak av energi, vitaminer og mineraler fra kosten hos 95 persentilen for ulike aldersgrupper. Til 95 persentilen for inntak fra kosten adderes gjennomsnittlig inntak av vitaminer og mineraler fra kosttilskudd. Summen av inntaket fra vanlig kost og kosttilskudd trekkes så fra UL/GL for aldersgruppen. Dette gir den maksimale mengden næringsstoff som er «til utdeling» for beriking. Mest utsatte aldersgruppe for inntak av hvert stoff estimeres, og ulike sikkerhetsfaktorer legges til. Modellen gir maks tillatt mengde tilsatt pr 100 kcal av næringsmiddelet.

Inntaksdata

Kostholdsundersøkelsene Norkost 1997 (Norkost 2), Ungkost 2000, Småbarnskost 1999 og Spedkost 1998-99, samt data om inntak av kosttilskudd fra Den norske mor og barn undersøkelsen ble lagt til grunn for beregningene.

I og med publisering av data fra ny norsk kostholdsundersøkelse for voksne, Norkost 3, er modellens eksisterende inntaksberegninger for voksne ikke lenger oppdatert og ajour den faktiske sammensetningen av kostholdet. Det er også kommet nye kostholdsundersøkelser blant sped- og småbarn (2006-2007) siden utarbeidelsen av modellen.

Utfordringer ved dagens modell

Etter berikingsforordningen er det et krav at det må tilsettes en signifikant mengde av et vitamin eller mineral. Mattilsynet ser at maksimumsgrensene i modellen for noen av næringsstoffene er satt slik at tillatt tilsatt mengde i henhold til modellen i noen tilfeller blir lavere enn 15 % av referanseinntaket som det er vist til i berikingsforordningen (artikkel 6), og at tilsetningen dermed ikke vil utgjøre en signifikant mengde¹.

Berikingsmodellen-2006 setter som en forutsetning at opptil 25% av alle varer på markedet kan bli beriket. Etter Mattilsynets erfaring² er andelen berikede varer på markedet langt lavere enn 25%.

Vi ønsker derfor å vurdere bruken av sikkerhetsfaktorer i den reviderte modellen.

Oppdrag / terms of reference

VKM bes om å oppdatere berikingsmodellen med data fra Norkost 3 og sped- og småbarnsdata (2006-2007). Endringene bør omfatte reberegning av modellen med nye data for inntak av energi, vitaminer og mineraler både fra kostholdet generelt og fra kosttilskudd.

Mattilsynet ønsker en generell forklaring og en helhetlig vurdering av de ulike sikkerhetsfaktorene som ligger inne i modellen, herunder UL og sårbare grupper.

Mattilsynet ber VKM om å vurdere om de forutsetningene som er lagt til grunn i den nåværende modellen fortsatt er gyldige. Mattilsynet ber spesielt VKM om å vurdere om forutsetningen i modellen om at 25 % av energien kommer fra beriket mat kan reduseres (til 15 %), og hvilken helsemessig betydning dette vil ha.

Inntaksdata

Mattilsynet ber om at følgende kostholdsundersøkelser legges til grunn for oppdatering av berikingsmodellen:

- Spedbarnskost 2006-2007
- Småbarnskost 2007
- Ungkost 2000
- Norkost 3 2010-2011.

Tidsramme

Forslag til tidsfrist: Mattilsynet ber om tilbakemelding fra VKM innen 01.12.2012.

Saksbehandlere og -ansvarlig i Mattilsynet

Rønnaug Fagerli, Seksjon omsetning til forbruker, Tilsynsavdelingen
roafa@mattilsynet.no

Svanhild Vaskinn, Seksjon forbrukerhensyn, Regelverksavdelingen
svvas@mattilsynet.no

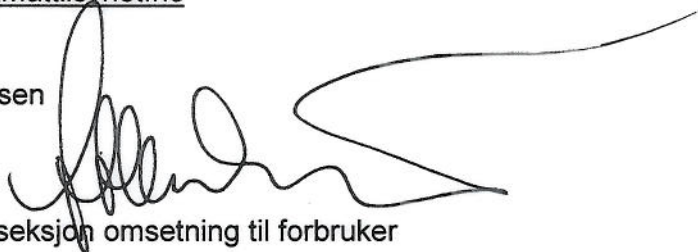
¹ Et eksempel er vitamin C. Produktets kaloriinnhold vil ha betydning for hvor stor mengde tillatt tilsetning (mg/100 kcal) blir målt i mg/100g.

² Erfaring fra søknadsbehandling, og forundersøkelser gjort av Mattilsynet og UiO i pilotundersøkelsen til Norkost 3.

Seksjonsjef.

Atle Wold, Seksjon omsetning til forbruker, Tilsynsavdelingen
atwol@mattilsynet.no

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Atle Wold', written over a horizontal line. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke extending to the right.

Leder, seksjon omsetning til forbruker

Vedlegg:

Liste med oversikt over totalt antall tillatelser til beriking etter at berikingsmodellen ble tatt i bruk:
[Mattilsynet.no/mat/ernæring/berikede produkter/liste over totalt antall tillatelser til beriking etter 2006](http://Mattilsynet.no/mat/ernæring/berikede_produkter/liste_over_totalt_antall_tillatelser_til_beriking_etter_2006).